

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

UCHWAŁA PROGRAMOWA XXIX KRAJOWEGO ZJAZDU DELEGATÓW NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

Delegaci XXIX Krajowego Zjazdu Delegatów przyjmują program działania na najbliższą kadencję lat 2018-2022. Program składa się z zadań, które wymagają pilnej realizacji dla pogłębienia profesjonalności Związku, jego unowocześnienia i przygotowania do wymogów XXI wieku.

NSZZ „Solidarność” – Związek przyszłości

Związek profesjonalny

Zbiorowe prawo pracy:

1. Ustawa o rozwiązywaniu sporów zbiorowych:
  - W obecnym kształcie rodzi wiele problemów i utrudnia prowadzenie skutecznej i jednocześnie legalnej działalności związkowej. NSZZ „Solidarność” będzie dążył do zmiany ustawy tak, aby wzmocnić znaczenie mediacji. W tym celu będziemy zabiegać o zaktualizowanie listy mediatorów i wprowadzenie instrumentów zapewniających jej stałą aktualność;
  - Konieczne jest zagwarantowanie możliwości prowadzenia sporów zbiorowych z podmiotami mającymi rzeczywisty wpływ na kształtowanie warunków pracy i płacy danych grup pracowników, zarówno w sferze prywatnej, np. zarządy spółek, w których pracodawcami są poszczególne oddziały, jak i w sferze publicznej, np. organy administracji samorządowej i rządowej. Wiąże się z tym również konieczność dążenia do wprowadzenia do przepisów rozwiązań uniemożliwiających pracodawcom unikanie sporów lub ich utrudnianie;
  - Nowelizacja przepisów o rozwiązywaniu sporów zbiorowych wiąże się z koniecznością uchylecia, a co najmniej zmiany, obecnego art. 19 ust. 3 ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, o co Związek będzie zabiegał. Przepis ten

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

zabrania prowadzenia akcji strajkowych pracownikom zatrudnionym w organach władzy państwowej, administracji rządowej i samorządowej, sądach oraz prokuraturze. Jest to ograniczenie zbyt szerokie, nieznajdujące oparcia w prawie międzynarodowym. Konwencja MOP nr 151 zapewnia prawo korzystania z pełnej wolności związkowej wszystkim osobom zatrudnionym przez władze publiczne, a jedyne wyłączenia mogą dotyczyć pracowników na wysokich stanowiskach, których czynności uważa się z reguły za związane z tworzeniem polityki lub za funkcje kierownicze, albo do pracowników, których obowiązki mają w wysokim stopniu poufny charakter.

2. Układy zbiorowe pracy, porozumienia zbiorowe:

- Jednym z fundamentalnych celów Związku jest zwiększenie roli układów zbiorowych pracy w duchu realizacji konstytucyjnej zasady oparcia społecznej gospodarki rynkowej na dialogu partnerów społecznych. NSZZ „Solidarność” zmierzać będzie do wprowadzania instrumentów prawnych, które za pomocą różnych bodźców pobudzą rozwój praktyki układowej w Polsce.
Rozwiązaniami takimi są m.in.: zastrzeżenie pewnych odstępstw od treści ustawowych wyłącznie dla układów zbiorowych pracy (np. zwiększona długość okresu rozliczeniowego, dłuższy maksymalny okres trwania umów na okres próbny i na czas określony), obowiązek pracodawców nieobjętych układem zbiorowym corocznego inicjowania rokowań układowych i przedstawienia stronie związkowej propozycji, co najmniej w zakresie warunków wynagradzania za pracę, równego traktowania w zatrudnieniu oraz rozwoju zawodowym pracowników, zmniejszenie obowiązków formalnych związanych z rejestracją układów zbiorowych pracy;
- NSZZ „Solidarność” dostrzega problemy z innymi niż układy zbiorowe porozumieniami zbiorowymi, w szczególności z określaniem ich charakteru prawnego, a także gwarancji skutecznego dochodzenia przez pracowników wynikających z nich praw. Tym samym niezbędne jest przesądzenie wprost, że każde porozumienie zawarte między stroną związkową a pracodawcą dotyczące praw

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

i obowiązków pracowników ma charakter normatywny i korzysta z takiej ochrony jak układy zbiorowe pracy (np. wymóg złożenia wypowiedzenia zmieniającego w razie wypowiedzenia porozumienia).

3. Korpus służby cywilnej:

- NSZZ „Solidarność” będzie dążył do zmiany zasad określania warunków pracy i płacy dla członków korpusu służby cywilnej. Metodą, która jest w tym zakresie najbardziej prawidłowa i pożądana, jest metoda układowa. Obecny stan prawny, w świetle którego nie jest dopuszczalne zawieranie układów zbiorowych pracy w służbie cywilnej, jest niczym nieuzasadniony i wymaga zmiany. Regulacje te powodują, że ponad 120 tys. pracowników jest w sposób nieuzasadniony pozbawionych wpływu na swoje warunki zatrudnienia. Jest to tym bardziej rażące, że są to osoby zatrudniane przez szeroko pojęte państwo, które jednocześnie stawiając się w roli pracodawcy, może właściwie jednostronnie narzucać standardy zatrudnienia.

4. Przedstawiciele pracowników:

- Problemem, który od dawna jest podnoszony przez NSZZ „Solidarność”, ale także przedstawiciele nauki prawa pracy, jest niejasna sytuacja dotycząca przedstawicieli pracowników wybieranych *ad hoc*. Związek stawia sobie za cel dążenie do wprowadzenia pewnych minimalnych standardów dotyczących tej formy przedstawicielstwa, przede wszystkim zagwarantowanie ich faktycznego wyboru przez pracowników, bez udziału w tym procesie pracodawcy oraz zagwarantowanie im szczególnej ochrony stosunku zatrudnienia.

Czas pracy i inne

Zmiany w Kodeksie pracy:

- NSZZ „Solidarność” postuluje prowadzenie prac nad zmianami w Kodeksie pracy, a w szczególności dotyczącymi czasu pracy (zmiana całego działu VI Kodeksu pracy dotyczącego czasu pracy), likwidacja 12-miesięcznych okresów rozliczeniowych,

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

zmiana szczegółowych uregulowań pracy zmianowej i nocnej, zmiana przepisu art. 77 z indeksem 5 i następne;

- Związek, w trosce o pracowników wyjeżdżających służbowo poza granice kraju, domaga się nowych regulacji dotyczących podróży służbowych, w tym w szczególności zniesienia, w regulaminie wynagradzania, możliwości obniżania wysokości diet i ryczałtów w zagranicznych podróżach służbowych;
- NSZZ „Solidarność” podejmie działania w sprawie zmian w treści świadectwa pracy m.in. w celu wyeliminowania informacji o trybie rozwiązywania umowy o pracę, a także będzie dążył do zniesienia możliwości zatrudniania przez agencje pracy tymczasowej na podstawie umów cywilnoprawnych.

Przyszłość pracy

- Wobec nowych zjawisk na rynku pracy trzeba podjąć działania, które pozwolą członkom Związku przygotować się na nowe wyzwania. Dlatego uzasadnione jest monitorowanie skali zatrudnienia poprzez platformy internetowe oraz przeprowadzenie badań dotyczących skali zjawiska w Polsce i poszukiwanie rozwiązań z zakresu ochrony socjalnej dla osób wykonujących taki typ pracy, a także przeprowadzenie badań dotyczących tempa robotyzacji w Polsce i związanego z tym zagrożenia powstania bezrobocia technologicznego. Ze względu na dynamiczny rozwój centrów usług wspólnych w Polsce należy szczególną uwagę poświęcić automatyzacji miejsc pracy w usługach.
- Związek za priorytet uważa wzmocnienie negocjacji zbiorowych w Polsce. Temu celowi powinna służyć wymiana informacji dotycząca działań negocjacyjnych podejmowanych na poziomie zakładu pracy w zakresie podnoszenia kwalifikacji, funduszy szkoleniowych, zwiększania kompetencji pracowników i innych działań związanych ze zmianą technologiczną.

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

Wydłużanie dobrowolnej aktywności zawodowej

- Związek będzie zabiegał o wprowadzenie wyłączenia z podstawy składki emerytalno-rentowej dodatków stażowych dla pracowników po 50. roku życia. Wszystkie wyłączenia obowiązku odprowadzania składki na ubezpieczenie emerytalne są mniej „bolesne” dla wysokości przyszłej emerytury, jeżeli dotyczą końcówki aktywności. Dlatego należy się jak najszybciej pozbyć tego wyłączenia w wypadku uczących się do 26. roku życia;
- Związek będzie popierał wprowadzenie rozwiązań z zakresu prawa podatkowego ułatwiających inwestowanie w ergonomię stanowisk pracy i dostosowanie ich do potrzeb starszych pracowników;
- Zdrowie psychiczne osoby pracującej powinno posiadać równie doniosłą rangę, co zdrowie fizyczne. Dlatego NSZZ „Solidarność” postuluje zmiany w tym zakresie w Kodeksie pracy. Współczesna medycyna pracy, jako jeden z elementów systemu ochrony zdrowia, wymaga wielu zmian systemowych. Pojawiają się procesy technologiczne i informatyczne szkodliwe dla zdrowia pracowników, a także obserwujemy zjawisko częstych zmian miejsc oraz charakteru zatrudnienia i to powinno znaleźć odzwierciedlenie w działaniach lekarzy medycyny pracy. Zdaniem Związku konieczne jest wzmocnienie opieki zdrowotnej nad populacją osób pracujących poprzez działania prawne i organizacyjne. Trzeba dążyć do stworzenia nowego modelu medycyny pracy opartego na lepszej współpracy pracownika z pracodawcą i lekarzem, rehabilitantem, a także poszerzyć spectrum badań pracownika oraz obniżyć wiek monitorowania procesów chorobowych.

Formy odpoczynku – skrócenie czasu pracy, urlop regeneracyjny

- W debacie publicznej pojawił się postulat skracania czasu pracy oraz wprowadzenia urlopu regeneracyjnego. Debatę należy kontynuować po przeprowadzeniu analiz ekonomicznych oraz zdrowotnych.

Dzisiaj, w dobie zmian technologicznych i wyzwań demograficznych, musimy z wyprzedzeniem planować ścieżkę zawodową młodego pokolenia Polaków. Nowe

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

technologie, zwłaszcza cyfrowe, powodują, że powstaje przestrzeń do dyskusji na temat czasu pracy i konieczności wprowadzenia ułatwień w łączeniu życia prywatnego i zawodowego. Ponadto rośnie presja na wydłużanie aktywności zawodowej, związana z demografią i niskimi emeryturami w przyszłości. Powszechnie występujące zjawisko stresu w pracy przyczynia się do powstawania u pracowników syndromu wypalenia zawodowego przechodzącego w depresję, co nie pozostaje bez wpływu na zwiększone wydatki z systemu ubezpieczeń społecznych. Dlatego Związek proponować będzie opracowanie rozwiązań prawnych, które będą promować możliwość skorzystania przez pracowników, z określonym stażem pracy, z dodatkowego, wydłużonego, płatnego urlopu na regenerację i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Urlop ten, trwający od kilku tygodni do kilku miesięcy, pozwoli wypalonym zawodowo pracownikom odpocząć, zregenerować siły lub w wybranej przez siebie formie poszerzać wiedzę oraz kompetencje.

Inne

- Zmian wymaga instytucja przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę, czego Związek będzie się domagał;
- Związek widzi konieczność zmiany zasad wypłaty diet związanych z podróżą służbową zagraniczną u pracodawców innych niż państwowe lub samorządowe jednostki budżetowe;
- NSZZ „Solidarność” będzie dążyć do wprowadzenia nowego systemu wynagradzania kierowców transportu międzynarodowego. Obecny system opierający się na świadczeniach niepodlegających składce na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (jakimi są diety i ryczałty) powoduje bardzo niskie zasiłki chorobowe kierowców oraz niskie świadczenia emerytalne i rentowe. Związek sprzeciwia się budowaniu konkurencyjności polskiej branży transportowej na bazie wyłącznie niskich kosztów pracy.

Rynek pracy, bezrobotni

- NSZZ „Solidarność”, w zakresie Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, będzie dążył do istotnego zwiększenia roli partnerów społecznych w zarządzaniu tymi funduszami. Istotne jest wprowadzenie zmian legislacyjnych mających na celu uszczelnienie wydatków z funduszy, ograniczenie

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

roli Ministra Finansów w zakresie zarządzania ich środkami, zwiększenie wydatków na wypłatę zasiłków dla bezrobotnych oraz zwiększenie wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Nadto powinno nastąpić zwiększenie nakładów z Funduszu Pracy na rzecz pracowników publicznych służb zatrudnienia tak, aby w realny sposób podniesiona została jakość usług świadczonych na rzecz beneficjentów pomocy;

- NSZZ „Solidarność” podejmie działania mające na celu wprowadzenie rozwiązań prawnych odnośnie do zwiększenia nadzoru i kontroli nad działalnością prowadzoną przez agencje pracy tymczasowej. Działania w tym zakresie powinny dotyczyć również działalności gospodarczej wykonywanej przez podmioty, które nie są formalnie zarejestrowane jako agencje pracy tymczasowej. Obecnie można dostrzec powstawanie na rynku pracy firm, których działalność ma na celu wyłącznie najem siły roboczej w ramach umów cywilnoprawnych. Związek ma na celu ochronę osób wykonujących pracę dla ww. pseudoagencji. W tym celu istotne jest zaostrożenie sankcji za prowadzenie działalności stanowiącej agencję pracy tymczasowej bez formalnego zgłoszenia jej do rejestru;
- W ocenie NSZZ „Solidarność” bardzo ważne jest podjęcie działań zmierzających co najmniej do ograniczenia niekontrolowanej mobilności zawodowej zewnętrznej ze względów ekonomicznych (ograniczenie zjawiska drenowania rynku pracy). Mobilność zawodowa jest ważnym mechanizmem w zakresie rozwiązywania problemu niedoboru niektórych umiejętności w państwach członkowskich UE, natomiast z pewnością nie będzie ona powodowała zmniejszania zróżnicowania terytorialnego na rynku pracy. Odpływ osób następuje z krajów Europy Środkowo-Wschodniej do bogatszych krajów Europy Północno-Zachodniej. Należy w tym miejscu zwrócić uwagę, iż odpływ osób jest największy w Hiszpanii i Polsce, a osoby migrujące to zazwyczaj osoby młode i dobrze wykształcone. Nie ulega wątpliwości, że obecnie w UE nie wypracowano mechanizmów ochronnych dla państw członkowskich, z których odpływ zasobów ludzkich jest największy. W tym zakresie Związek będzie promować działania zmierzające do wprowadzenia środków

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

ochronnych dla regionów, z których regularnie następują odpływy dobrze wykształconych i zazwyczaj młodych pracowników. Jest to bardzo istotne również z tego względu, że państwa przyjmujące ww. osoby nie ponoszą kosztów ich wychowania i wykształcenia, a z ich pracy budują własny wzrost gospodarczy – kosztem powiększającego się zróżnicowania regionalnych rynków pracy;

- NSZZ „Solidarność” podejmie działania odnośnie do poprawy warunków zabezpieczenia społecznego w zakresie bezrobocia. W szczególności powinno to nastąpić poprzez podniesienie wysokości zasiłku dla bezrobotnych do kwoty zapewniającej godne życie przez cały okres poszukiwania pracy i pozostawiania w rejestrze dla bezrobotnych. Nadto bardzo istotne znaczenie dla poprawy warunków zabezpieczenia w zakresie bezrobocia może mieć podniesienie kompetencji oraz warunków pracy w publicznych służbach zatrudnienia. W szczególności zwiększenie etatów oraz wprowadzenie kompleksowego systemu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, wykorzystywanych do prawidłowego zarządzania istniejącymi instrumentami pomocowymi. W przypadku zabezpieczenia społecznego dla bezrobocia ważne jest również zapewnienie odpowiedniego wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zwłaszcza osób długotrwale bezrobotnych. Ochrona ww. osób przed wykonywaniem pracy o niskiej jakości oraz przed długotrwałym zatrudnieniem w ramach pracy tymczasowej powinna być w ocenie NSZZ „Solidarność” priorytetem;
- Konieczna jest zmiana ram prawnych dotyczących staży i praktyk na otwartym rynku pracy w Polsce. Nowelizacja ustawy o praktykach absolwenckich w kierunku zwiększenia jakości odbywanych praktyk oraz zapewnienia minimalnych standardów socjalnych oraz przegląd instrumentów aktywizacji zawodowej ze szczególnym uwzględnieniem instrumentów podnoszenia kwalifikacji.

Emerytury, ubezpieczenia emerytalno-rentowe

- W XXI wieku, kiedy technologia zastępuje siłę ludzką, nie można zapominać o pracownikach, którzy pracują często w wysoce szkodliwych dla ich zdrowia

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

warunkach. Ustawa o emeryturach pomostowych omija rzeszę pracowników, którzy pomimo pracy w szkodliwych dla ich zdrowia warunkach, nie będą mogli skorzystać z możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę. Związek nie akceptuje rozwiązań, które pozbawiają prawa do emerytur pomostowych wszystkie osoby, które podjęły pracę po 1 stycznia 1999 r. Dzieje się tak, mimo że dotyczy to zatrudnionych na stanowiskach, gdzie w wyniku narażenia na szkodliwe czynniki może nastąpić trwałe uszkodzenie zdrowia. NSZZ „Solidarność” dołoży wszelkich starań, aby uchylić zasadę wygaszania prawa do emerytur pomostowych;

- Zmianie musi ulec metoda waloryzacji najniższych świadczeń emerytalno-rentowych, uwzględniając w ich waloryzacji co najmniej wzrost kosztów utrzymania w najniższych kategoriach dochodowych grup emerytów i rencistów oraz poprawę ich sytuacji dochodowej w proporcji do wzrostu gospodarczego;
- Związek będzie postulował wprowadzenie obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego dla osób samozatrudnionych. Badania pokazują, że wpływy ze składki na fundusz chorobowy osób podlegających dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowego (przede wszystkim osób samozatrudnionych) są niższe od otrzymywanych świadczeń ubezpieczeniowych (przede wszystkim zasiłku chorobowego oraz zasiłku macierzyńskiego). Dysproporcja ta wynika z selektywnej decyzji o odprowadzaniu składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe jedynie w razie planowanego macierzyństwa lub przewidywanej choroby. W ocenie Związku, w świetle zasady zawartej w Europejskim Filarze Praw Socjalnych mówiącej o bezpieczeństwie socjalnym dla wszystkich oraz w świetle wskazanej dysproporcji w wysokości wpłacanej składki i otrzymywanych świadczeń, należy wprowadzić zasadę obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego dla osób prowadzących działalność gospodarczą;
- W ocenie Związku należy wprowadzić pełną kumulację tytułów ubezpieczeniowych (przykładowo w razie równoczesnego prowadzenia działalności gospodarczej obok statusu pracowniczego);

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

- NSZZ „Solidarność” postuluje wprowadzenie obowiązkowej składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w przypadku umowy-zlecenia od całości wynagrodzenia;
- W obecnej dobrej sytuacji na rynku pracy dotychczas funkcjonujące wyłączenie obowiązku odprowadzania składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe osób zatrudnionych w oparciu o umowę-zlecenia, uczących się do 26. roku życia, nie znajduje dłuższego uzasadnienia. Należy podkreślić, że składka na ubezpieczenie emerytalne zaksięgowana na indywidualnym koncie w początkowym okresie aktywności zawodowej, ze względu na coroczną waloryzację, ma szczególny wpływ na wysokość przyszłej emerytury. Tak więc obecnie obowiązująca regulacja prawna w sposób negatywny wpływa na wysokość przyszłego świadczenia emerytalnego i de facto prowadzi do dyskryminacji osób młodych. Obecna regulacja także sprzyja zastępowaniu umów o pracę umowami-zleceniami;
- Waloryzacja emerytury minimalnej winna, zdaniem Związku, uwzględniać co najmniej wzrost kosztów utrzymania w najniższych kategoriach dochodowych grup emerytów i rencistów oraz poprawę ich sytuacji dochodowej w proporcji do wzrostu gospodarczego. W chwili obecnej emeryturę minimalną pobiera około 150 tys. emerytów. Liczba tych osób (podobnie jak i emerytów bez prawa do emerytury minimalnej) w najbliższym okresie dynamicznie wzrośnie. Tak więc wypracowanie prawidłowego mechanizmu waloryzacji emerytury minimalnej staje się kwestią priorytetową;
- Pomimo przywrócenia wieku emerytalnego dla kobiet 60 lat i mężczyzn 65 lat wiele osób, rozpoczynając w młodym wieku wyczerpującą fizycznie pracę, którą wykonywali przez długie okresy, nie ma uprawnień do zasłużonego odpoczynku. Związek będzie dążył do stworzenia rozwiązań umożliwiających pracownikom z długoletnimi (trzydziestopięcioletnimi, czterdziestoletnimi) okresami zatrudnienia, które utraciły zdolność do kontynuowania pracy, a nie osiągnęły powszechnego wieku emerytalnego, do przejścia na emeryturę. Rozwiązania dla takich osób powinny obejmować dodatkową możliwość skorzystania z prawa do emerytury uzależnionej od

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

stażu pracy, liczonego według okresów opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, bez konieczności spełniania innych warunków.

Młodzi – przyszłość Związku

- Ważkim elementem działania Związku jest realizacja Pakietu na rzecz młodych. Związek przygotuje zalecenia w formule trójstronnej na temat organizacji mentoringu oraz będzie monitorował dobre praktyki w tym zakresie, a także podejmie działania promujące mentoring w przedsiębiorstwach. Zasadne jest także, by organizowane były szkolenia dla mentorów, które byłyby finansowane z Funduszu Pracy. W ocenie NSZZ „Solidarność” powinna istnieć możliwość dofinansowania wynagrodzeń lub składek na ubezpieczenie społeczne mentorów;
- Należy wzmacniać system „Gwarancji dla młodzieży”, który za sprawą zaleceń europejskich znalazł się w polskim porządku prawnym. Konieczne jest zapewnienie, by każda osoba, która kwalifikuje się do objęcia „gwarancjami”, otrzymała ofertę pracy lub innej formy pomocy w wejściu na rynek pracy oraz by była to oferta wysokiej jakości;
- Związek postuluje szersze wprowadzenie do podstaw programowych nauczania w szkołach ponadpodstawowych elementów wiedzy o prawie pracy, ochronie praw pracowniczych, dialogu społecznym oraz związkach zawodowych. Uważamy za konieczne promowanie aktywności społecznej młodych ludzi;
- Młode osoby nie powinny już na starcie swojej kariery zawodowej doświadczać sytuacji, w której są biednymi pracującymi. W związku z tym Związek będzie zabiegał o podniesienie wynagrodzenia stażystów podczas odbywania przez nich staży, w ramach programów aktywizacji zawodowej, prowadzonych przez urzędy pracy. Ponadto Związek uważa za konieczne podniesienie wartości wynagrodzeń pracowników młodocianych. Niezbędne jest także wprowadzenie obowiązku odpłatności za staże i praktyki oferowane na otwartym rynku pracy.

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”**Związek dla Rodziny**

- Spójna polityka rodzinna pozwoli na stabilny rozwój rodzin, który jest niezbędny dla zachowania zastępowalności pokoleń, a co za tym idzie, równowagi na rynku pracy. Wsparcie instytucjonalne rodziny – opieka nad małym dzieckiem, opieka nad osobami zależnymi. Monitoring potrzeb rodzin z dziećmi, ale także osób samotnych, które coraz częściej stają się beneficjentami pomocy społecznej. Reforma służb wspierających rodziny, zwłaszcza te najuboższe czy niewydolne. Należy wreszcie docenić pracowników realizujących ważną politykę socjalną państwa. Wsparcie ubogich pracujących – w dobie dodatkowego wsparcia w postaci świadczenia wychowawczego i spadku bezrobocia, wiele osób cierpi niedostatek. Nie wszystkie rodziny odczuwają wzrost gospodarczy oraz rządową pomoc, są to przede wszystkim rodziny samotnych rodziców, którzy zwykle nie kwalifikują się ze względu na swoje dochody. O te rodziny należy zadbać szczególnie: wspierać ich potrzeby oraz rozwój poprzez zapewnienie dodatkowych środków oraz prorodzinny system podatkowy – odliczenia od podatku oraz ich waloryzację oraz ulgi i zwolnienia;
- Konieczne jest wprowadzenie rozwiązań prawnych ułatwiających opiekę nad starszymi członkami rodzin pracowników (Propozycja z Pakietu na rzecz młodych).
- Związek będzie zabiegał o zmiany w systemie podatkowym, mające na celu wspieranie pracowników oraz rodzin o niskich dochodach, poprzez między innymi zmniejszenie obciążeń podatkowych (zmniejszenie efektywnej stawki podatku dochodowego – podnoszenie kwoty wolnej oraz jej uzależnienie od dochodów, podnoszenie ryczałtowych kosztów uzyskania przychodu, urealnienie diet związanych z podróżami służbowymi, kwot ryczału za używanie prywatnego auta w celach służbowych, przegląd progów podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych w celu zwiększenia jego progresywności oraz urealnienie zryczałtowanych kosztów uzyskania przychodów; przegląd transferów socjalnych i obciążeń podatkowych oraz stosowanych ulg);

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

- Konieczne jest monitorowanie sytuacji na rynku pracy pod kątem przeciwdziałania dyskryminacji kobiet i egzekwowanie odpowiednich zapisów Kodeksu pracy, w szczególności praw kobiet dotyczących równego traktowania w prawie do wynagrodzenia za jednakową pracę lub pracę jednakowej wartości, oraz wystąpienie do rządu RP i organizacji pracodawców z apelem „zero tolerancji dla przemocy w miejscu pracy” oraz za przyjęciem Konwencji wraz z zaleceniami MOP dot. zwalczania przemocy i molestowania w miejscu pracy.

Związek to dialog

- Związek podkreśla znaczenie dialogu społecznego w kształtowaniu polityk gospodarczych w Polsce i wyraża gotowość do aktywnego w nim uczestnictwa na wszystkich poziomach.
- Związek konsekwentnie będzie dążył do powołania instytucji Rzecznika Dialogu Społecznego. Rzecznik Dialogu Społecznego, jako odrębna jednostka budżetowa, który byłby organem wspierającym partnerów w prowadzeniu dialogu społecznego, koordynującym prace i jednocześnie zapewniał platformę do wspólnej pracy partnerów społecznych. Powołanie Rzecznika będzie odpowiedzią na potrzebę zwiększania samodzielności organizacyjnej i kompetencyjnej trójstronnych ciał dialogu społecznego (obecnie Rady Dialogu Społecznego);
- Związek uważa za konieczne wprowadzenie wymogów prowadzenia właściwych konsultacji społecznych przez stronę rządową. Proponujemy umożliwienie partnerom społecznym konsultowanie i wyrażanie opinii do stanowisk strony rządowej, do projektów poselskich, co częściowo niwelowałoby skutki nieprzestrzegania przepisów o prowadzeniu konsultacji społecznych w Polsce;
- Wzmocnienia wymagają wojewódzkie rady dialogu społecznego, w szczególności konieczne jest wyposażenie WRDS w kompetencje decyzyjne, tak by miały one realny udział w tworzeniu polityk regionalnych w obszarze społecznym i gospodarczym.

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”**Związek dla najsłabszych**

- Związek domaga się podjęcia działań zmierzających do zatrzymania procesu degradacji Zakładów Pracy Chronionej, Spółdzielni Inwalidów i Niewidomych, których pracownicy, ze względu na charakter schorzenia, często nie mają szans na zatrudnienie na otwartym rynku pracy;
- Związek będzie domagał się także:
  - podjęcia działań, które pozwolą w sposób pełny zrealizować zapisy uchwały Sejmu z 1 sierpnia 1997 r. „Karta Praw Osób Niepełnosprawnych”,
  - podjęcia działań, które umożliwią samodzielne i niezależne życie osobom z niepełnosprawnościami,
  - umożliwienia pracy opiekunom osób niepełnosprawnych, bez konieczności całkowitej rezygnacji z ich pracy zawodowej. Nie powinno się myśleć o poprawie sytuacji materialnej osób z niepełnosprawnością i opiekunów tylko przez pryzmat świadczeń. Ważne są też zachęty umożliwiające poprawę kondycji finansowej za sprawą pracy. System wspierania opiekunów osób niepełnosprawnych powinien pozwalać im pracować choćby w ograniczonym zakresie, gdy nie spowoduje to szkody dla osoby, nad którą opieka jest sprawowana.

Polityka przemysłowa

- Związek podkreśla znaczenie kształtowania odpowiednich postaw społecznych wobec rynku. Należy promować patriotyzm konsumencki i działania podnoszące świadomość konsumentów;
- Konieczne jest zwiększanie środków przeznaczanych na badania i rozwój w Polsce. Powinny temu towarzyszyć działania na rzecz zwiększania umiejętności pracowników. W ocenie związku to umiejętności i wiedza pracowników są głównym czynnikiem konkurencyjnym w globalnej gospodarce. Polska musi zerwać

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

z konkurowaniem niskimi kosztami pracy. Będzie to możliwe poprzez sukcesywną poprawę jakości kapitału ludzkiego w gospodarce;

- W ocenie NSZZ „Solidarność” ważne jest, by państwo stymulowało wzrost określonych sektorów, w których Polska może uzyskać przewagę konkurencyjną. Jednocześnie Związek podkreśla konieczność zapewnienia, że zmiany strukturalne w polskim przemyśle będą uwzględniały sytuację pracowników. Konieczne jest zapewnienie, że pracownicy zagrożeni utratą zatrudnienia w związku z wdrażaniem nowych technologii zostaną przeszkoleni lub otrzymają odpowiednie wsparcie publicznych służb zatrudnienia. Ponadto konieczne jest, by pracownicy byli godnie wynagradzani. Wraz ze wzrostem produktywności muszą rosnąć płace, tak by polscy pracownicy stopniowo zbliżali się w poziomie płac do pracowników Europy Zachodniej. Sposób, w jaki będzie się to odbywało, powinien być przedmiotem negocjacji pracowników i pracodawców i być przedmiotem układów zbiorowych pracy, w szczególności na poziomie sektorowym;
- Biorąc pod uwagę wyzwania demograficzne, przed którymi stoi Polska, konieczne jest wprowadzenie odpowiedzialnej polityki migracyjnej. Nie może ona jednak prowadzić do dumpingu socjalnego. Budowanie nowoczesnej gospodarki wymaga, by wszyscy pracownicy byli równo traktowani;
- Związek będzie prowadził działania na rzecz tworzenia jasnych i przejrzystych ram regulacyjnych gospodarki. Jedną z największych barier dla przedsiębiorczości w Polsce jest nadmiar regulacji i ich wysoki poziom skomplikowania;
- W tym kontekście niezwykle ważną rolę odgrywa system zamówień publicznych. Związek będzie prowadził działania zapewniające, że system ten będzie przejrzysty i będzie tworzył równe i uczciwe warunki konkurencji przy jednoczesnym szanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju i praw pracowniczych;
- Związek będzie zabiegał o to, by polityki publiczne miały charakter długofalowy. Nie można godzić się, by ramy strategiczne dotyczące polityk społecznych i gospodarczych były nieustannie zmieniane. Powoduje to niepewność i brak stabilizacji;

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

- Związek będzie zabiegał także o to, by polityki dotyczące przemysłu obejmowały różne regiony kraju. Jednym z celów Związku jest sprzyjanie zrównoważonemu rozwojowi kraju. Uważamy, że obecna sytuacja, w której niektóre regiony rozwijają się dynamicznie, a inne nadal borykają się z poważnymi trudnościami rozwojowymi, jest nie do zaakceptowania.

Związek bez granic

- Polska charakteryzuje się dużą obecnością i rolą korporacji ponadnarodowych. Związek postrzega TCA (*transnational company agreement*, układy zawierane z zarządami korporacji ponadnarodowych) o zasięgu unijnym jako dobre narzędzie do próby ujednoczenia standardów zatrudnienia w korporacjach. Stąd też należy kontynuować działania mające na celu lobbowanie w ramach EKZZ rozwiązań mających na celu wprowadzenie opcjonalnych ram prawnych dla TCA. NSZZ „Solidarność” oczekuje od Rządu działań na forum unijnym, mających gwarantować docelowe ujednoczenie warunków pracy i płacy w oddziałach korporacji ponadnarodowych, działających w poszczególnych państwach. W ramach działań wewnątrzwiązkowych należy monitorować wdrażanie TCA w polskich oddziałach korporacji;
- Związek inicjował i popiera koncepcję europejskiej płacy minimalnej, jako odniesienia do przeciętnej płacy w danym państwie członkowskim. W tym obszarze należy kontynuować lobbowanie w ramach EKZZ mający na celu promowanie koncepcji europejskiej płacy minimalnej. Działania te powinny być łączone z działaniami mającymi na celu implementację Europejskiego Filaru Praw Socjalnych;
- Należy zainicjować powrót do dyskusji w ramach EKZZ nad wzajemnym uznawaniem członkostwa przez organizacje zrzeszone w EKZZ. Umożliwi to budowanie transgranicznej solidarności związkowej i pomoże zwiększyć poziom bezpieczeństwa polskich pracowników migrujących, także członków Związku;

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

- Wzmocnienia wymaga zaangażowanie Związku w europejskich radach zakładowych (ERZ). Krajowe sekretariaty branżowe, działające w sferze kapitału zagranicznego, powinny przy wsparciu Komisji Krajowej wypracować strategię monitorowania i wpływania na procesy wyłaniania polskich członków ERZ. Organizacje związkowe w polskich koncernach ponadnarodowych powinny działać aktywnie na rzecz utworzenie ERZ opartych na polskim prawie;
- Związek będzie aktywnie monitorował sytuację pracowniczą i prawa związkowe w państwach, z których wywodzą się podwykonawcy i poddostawcy polskich przedsiębiorstw. Należy nawiązywać współpracę ze związkami zawodowymi w tych krajach w celu przeciwdziałania naruszaniu praw pracowniczych.

Kwestie międzynarodowe

- NSZZ „Solidarność” deklaruje aktywność w obszarze monitorowania wdrożenia w Polsce Europejskiego Filaru Praw Socjalnych poprzez organizowanie seminariów związanych z tym procesem. Konieczne jest wprowadzenie w ramach RDS wymogu przeprowadzenia raz do roku debaty plenarnej nad postępami we wdrażaniu Filaru;
- Przyjęcie w uzgodnieniu ze stroną rządową strategii dojścia do ratyfikacji przez Polskę Zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej;
- NSZZ „Solidarność” domaga się pilnego wzmocnienia systemu skarg zbiorowych w Polsce. Winno to być osiągnięte przez ratyfikację:
  - a) protokołu do Europejskiej Karty Społecznej wprowadzającego system skarg zbiorowych,
  - b) protokołu skargowego do Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych,
  - c) protokołu skargowego do Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych;
- Związek postuluje opracowanie strategii ratyfikowania konwencji MOP oraz przystąpienie do działań ratyfikacyjnych. Ostatnia ratyfikacja konwencji przez Polskę miała miejsce 3 maja 2012 r. (Konwencja nr 186 dotycząca pracy na morzu);

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

poprzednia ratyfikacja 15 sierpnia 2008 r. (Konwencja nr 181 dotycząca prywatnych agencji zatrudnienia). W 2017 r. Polska ratyfikowała Protokół do Konwencji nr 29 dotyczący pracy przymusowej. Z tych krótkich informacji wynika, że w ostatnim dziesięcioleciu dynamika ratyfikacji była bardzo niewielka. Powoduje to pogłębiające się zaniedbania w obszarze ratyfikacji konwencji MOP. Sytuacja ta jest bardzo niepokojąca.

Rozwój Związku

- Rozpoczynająca się kadencja będzie dla NSZZ „Solidarność” czasem odchodzenia z aktywności zawodowej wielu działaczy, którzy tworzyli Związek. Dlatego konieczne jest opracowanie strategii pozyskiwania nowych członków dla utrzymania liczebności na obecnym poziomie. Szczególny nacisk należy położyć na tworzenie zespołów ds. rozwoju Związku w regionach;
- Opracowania wymagają zasady przyjmowania do Związku osób samozatrudnionych oraz pracujących na umowach cywilnoprawnych;
- Ideą, jaka leży u podstawy działania związków zawodowych, jest reprezentowanie i ochrona praw, interesów zawodowych i socjalnych jego członków. Realizacja misji Związku nie będzie jednak możliwa, gdy w sposób szczególny nie będą chronieni funkcyjni członkowie Związku, czyli ci, którzy ze względu na swoje działania na rzecz innych narażeni są na retorsje ze strony pracodawcy. Mając bolesną świadomość, iż przepisy prawa, jak również praktyka ich stosowania, nie stanowią skutecznej ochrony przed zwalnianiem działaczy związkowych, NSZZ „Solidarność” podejmie szczególne działania, aby korzystając ze swoich atutów wynikających z wielkości Związku, miejsca w systemie prawa oraz z zaplecza eksperckiego swoich struktur, wzmocnić ochronę działaczy związkowych;
- Należy dążyć do modelu wsparcia działalności związkowej poprzez umożliwienie zaliczenia dokonanych wpłat na składki członkowskich w formie np. ulg lub zwolnień podatkowych;

XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

- Związek musi postawić na zwiększenie udziału w mediach społecznościowych, dzięki czemu stanie się słyszalny i atrakcyjny także dla młodych pracowników;
- Marka „Solidarność” jest znana na całym świecie, ale wymaga rewitalizacji. Potrzebny jest program odbudowy jej siły oddziaływania na opinię publiczną. Jest to konieczne w celu pozyskiwania możliwości uzwiązkowienia nowych grup społecznych, takich jak tzw. prekariat. NSZZ „Solidarność” potrzebuje nie tylko członków, ale też zwolenników, którzy są potencjalnie otwarci na jego idee i działania. W tym kontekście zadaniem Związku jest pokazanie „Solidarności” jako nie tylko depozytariusza historii.

Etos Solidarności – pamięć dla przyszłości

- „Solidarność” jest wielkim dziedzictwem Polski, Europy i świata. Kultywowanie pamięci o tym dziedzictwie, jego historii, wartościach, w oparciu, o które powstawał nasz Związek – jest naszym niezmiennym obowiązkiem;
W imię pamięci o ofiarach komunizmu, o tych, którzy zbudowali fundament wolności i niepodległości Polski, Związek będzie konsekwentnie dążył do przekazywania historycznej prawdy o przeszłości i wspierał wszelkie działania legislacyjne zmierzające do zadośćuczynienia ofiarom i sprawiedliwego osądzenia winnych zbrodni;
- Niezbywalnym dobrem naszego Związku jest jego nazwa i logo. Związek będzie zapobiegał nieuprawnionemu wykorzystywaniu nazwy i znaku NSZZ „Solidarność”;
- Pamięć o rocznicach – Związek będzie organizował obchody i uroczystości rocznicowe, upamiętniające ważne wydarzenia i postaci związane z walką „Solidarności” o wolność i godność pracownika, ze szczególnym uwzględnieniem działań edukacyjnych skierowanych do młodych;
- Wsparcie dla ofiar i ich rodzin – Związek będzie m.in. poprzez Fundację Promocji Solidarności wspierał ofiary represji komunistycznych i ich rodziny, szczególnie z okresu stanu wojennego;

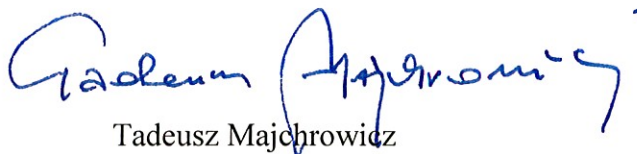
XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

- Historia – Związek, we współpracy z Instytutem Pamięi Narodowej, będzie kontynuował badania nad historią „Solidarności”;
Przy Sanktuarium Błogosławionego Księdza Jerzego Popiełuszki na warszawskim Żoliborzu powstaje Muzeum bł. ks. Jerzego Popiełuszki. Związek będzie starał się współpracować przy realizacji tego przedsięwzięcia. Jednocześnie kontynuowane będzie zobowiązanie do pełnienia służby przy grobie patrona NSZZ „Solidarność”;
- Budowanie Archiwum – NSZZ „Solidarność” będzie gromadził dokumenty, materiały, nagrania, zdjęcia i publikacje dotyczące historii Związku i antykomunistycznej wolnościowej opozycji, a także działań po roku 1989, porządkując je w Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”. Aby scalać rozproszony zasób Archiwum, szczególny nacisk położony zostanie na gromadzenie archiwaliów i informacji o nich, znajdujących się w strukturach Związku – zarządach regionów, oddziałach, organizacjach zakładowych i międzyzakładowych. W celu lepszego zabezpieczenia archiwaliów Związek będzie starał się o pozyskanie środków finansowych na digitalizację zasobu.

Częstochowa, 25-26 października 2018 r.

Krajowy Zjazd Delegatów
NSZZ „Solidarność”

Przewodniczący Prezydium Zjazdu

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Tadeusz Majchrowicz', written in a cursive, somewhat stylized script.

Tadeusz Majchrowicz